

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Lahja veček dan ravnem ne-
delj je praznikov.Issued daily except Sundays
and Holidays.LETTO—YEAR XII. Cena lista
je 34.00.Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., torek, 23. septembra (Sept. 23) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 224.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

300,000 JEKLARSKIH DELAVEV JE ZA- ŠTRAJKALO PRVI DAN SOCIALNE VOJNE.

V čikaškem okrožju je stavka popolna. Velike tovarne počivajo. Prvi nemiri v Pittsburghu. Delo v premogovnih rovih v Coloradu je prenehalo. Druge vesti s stavkovnega polja.

NAJNOVEJŠE STAVKOVNE VESTI.

Pittsburgh, Pa., 22. sept. — W. Z. Foster, tajnik osrednjega odbora unije jeklarskih delavev, je poročal, da so delave začrnili do pondeljek opoldne v sledenem številu: Chicago in okolina, 60,000; Cleveland, 30,000; Youngstown in okolina, 65,000; Pittsburgh, 15,000; Buffalo, 12,000; pittsburški okoliš, 57,000; Wheeling, 15,000; Steubenville, 6000; Pueblo, 6000; Johnstown, 15,000. Skupaj je začrnilo prvi dan poldne četarje 300,000 delavev.

Pittsburgh, Pa., 22. sept. — V predmetju Clairton so bili danes nemiri. Policiisti so preteplali štrajkarje s količki in 20 je bilo arretiranih, ker se niso hoteli razprati kakor so jim policiji ukazali.

New York, 22. sept. — Elbert H. Gary, predsednik jeklarskega trusta, je danes dejal, ko je bil vprašan, kaj misli o stavki: "Ne bom nič govoril."

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Pueblo, Colo., 22. sept. — V vseh premogovnikih v južnem Coloradu je danes prenehalo delo.

Chicago. — 60,000 jeklarskih delavev v Južnem Chicagu in v drugih čikaških okoliših je začrnilo. To je priznal neki uradnik jeklarske družbe sam. Prvi dan stavke je potekel v miru. Pred vnedi v velike tovarne so stavkovne straže. L. M. Rogan, tajnik jeklarsko-železarske unije v So. Chicagu, je izjavil, da bo stavka stoprocentna in vse tovarne s plavji vred bodo počivale. Edini delave, ki so šli včeraj na delo, so tisti, ki hočejo dovršiti svoje kose in pa stari delave nad 55 letom, katerim je unija dovolila, da lahko delajo.

Gary, Ind. — 97% delavev se je odzvalo pozivu na štrajk. Inženirji so se pridružili stavkarjem in vsled tega je moralno takoj ugasniti osem velikih plavžev. Prvi dan je bil mir. Gleason, superintendent tovarn, ima stražo okrog svojega stanovanja.

Pittsburgh, Pa. — Lokalni lisi, ki so v službi kompanije, so razkrivali vest, da je le 25% delavev začrnilo v pittsburškem okrožju. Nasprotno je izjavil W. Z. Foster, tajnik narodnega odbora jeklarske organizacije, da je stavka popolna. Družbe drže nekaj tovarn odprtih za pretrevo. Včeraj je bilo izstreljenih osmih strelov v tovarno v North Clairtonu. Policeji so videli dva moža, ki sta strelišala, toda ujeti ju niso mogli.

Masillon, O. — 75% delavev je v pondeljek zjutraj stopilo v stavko. Tovarne Central Steel Co. in Masillon Rolling Mill Co. počivajo.

Bethlehem Pa. — Delave pri Bethlehem Steel kompaniji so odločili stavko do prihodnjega pondeljka in družbi so dali do četrtega časa, da se izreče za konferenco z zastopniki organizacije. Ako družba odreče stanelek, stopi 32,000 delavev v stavko 29. septembra.

Pueblo, Colo. — Tovarne Colorado Fuel & Iron kompanije so

natom posreči najeti nekaj stavkokavez, ker je brez parne in električne sile nemogoče obravati plavžev. Če strojevodje zastavijo, bo izguba za jeklarske magnate ogromna in mogoče se jim sele tedaj odpro oči, da so izvršili veliko napako, ker so očitno zavrnili zastopnike delavev, znašajoč se na svojo denarno moč.

Znan je, da se je predsednik Wilson obrnil do Garyja in je posredoval, da naj sprejme zastopnike delavev in se razgovarja z njimi o delavskih zahtevah, tako da se rešijo vse sporne točke brez stavke. Sodeč po sedanjih dogodkih, je Gary, predsednik United States Steel korporacije, odklonil tudi to posredovanje. Ostal je trmovlavljen in gluhi za vsako pametno besedo. John Fitzpatrick, predsednik organizacijskega odbora za organiziranje jeklarskih in železarskih delavev, je takoj po izbruhu stavke izjavil: "Ves dogodek se osredotočuje na vprašanje, ali je E. H. Gary več kot predsednik Wilson? Nihče ne more že zdaj soditi, koliko delavev je ostavilo delo, toda mi bomo povedali že danes dogodek. Sedanja znamenja že napovedujejo zmago."

Uradniki jeklarskega trusta seveda podcenjujejo število stavkarjev. To se je zgodilo še pri vsaki stavki, torej ne more biti skorajna stavka prav nobena izjema za predstavnike jeklarskih družb.

Wheeling, W. Va. — Jeklarska stavka v tem mestu je popolna. Vse tovarne počivajo. 12,000 delavev je na štrajku.

Buffalo, N. Y. — 12,000 delavev — 80 odstotkov — v tukajnih jeklarskih in železarskih tovarnah je ostavilo delo včeraj zjutraj.

Indiana Harbor. — Vec kar 10,000 delavev je na štrajku.

Joliet, Ill. — Unijski voditelji izjavljajo, da je 99% delavev začrnilo.

Youngstown in okolina, 65,000; Pittsburgh, 15,000; Buffalo, 12,000; pittsburški okoliš, 57,000; Wheeling, 15,000; Steubenville, 6000; Pueblo, 6000; Johnstown, 15,000. Skupaj je začrnilo prvi dan poldne četarje 300,000 delavev.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

Chicago, Ill., 22. sept. — Stavka v Južnem Chicagu je popolna. Vse tovarne počivajo. Gordovi dinnikov, ki navadno bruhajo goste oblike črnega duma v zrak, so danes mrtvi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zednjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za izvozno \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year;
Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepjanju n. pr. (Augusta 30-19) poleg valogn imena in naslova pomeni, da vas je v tem dnevu potekla naročnina. Ponovito je pravčeno, da se vam ne ustavi list.

ZADNJA OSTAVKA JUGOSLOVANSKE VLADE.

Po poročilih iz Belgrade je Davidovičev kabinet podal ostavko. Davidovič je podal tudi razloge, zakaj je vlada demisjonirala. Razlogi govore, da se sedanja vlada ni umaknila radi notranjih sporov, ampak da so njeno demisijo povzročili zaključki mirovne konference. Po izjavni Davidoviča se je vlada trudila, da se odpravi ali vsaj modificira določba glede narodnosti manjšin v mirovni pogodbi z Avstrijo in v posebni mirovni pogodbi. Vsa ta prizadevanje so bila zastonj.

Ce prav razumemo izjavo jugoslovanskega ministarskega predsednika, zahteva mirovna konferenca, da se priznajo pravice manjšine drugih narodnosti v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, ne priznajo pa druge države manjšinskih pravic jugoslovanskega ljudstva, ki prebiva v teh državah. Z drugimi besedami to pomeni, da pride država Srbov, Hrvatov in Slovencev pod nekako jerobstvo, da nima jugoslovansko ljudstvo pravice odločati o svoji usodi v svoji državi, še toliko manj pa ima pravico kaj zahtevati, ce živi v drugi državi.

Ce obvelja to načelo, naj služi sledeča primera, kakšen gospodar bo jugoslovansko ljudstvo v svoji državi. Narodno predstavnštvo na pr. sklene, da se uvede osemurni delavnik v industriji, gozdarstvu, poljedelstvu in prevozništvu. Tujim kapitalistom, ki imajo naložen svoj kapital v raznih podjetjih pa ta zaključek ni všeč in izjavijo, da so njih pravice uničene, ker ta sklep pomeni uničenje njih podjetij. Tuji kapitalisti se bodo obrnili do svojih vlad, da protestirajo in zahtevajo na podlagi mirovne pogodbe razveljavljenje sklepa, ki škoduje tuji kapitalistični skupini.

To je samo en slučaj, ki govori, da v Jugoslaviji ne bodo mogli uvesti socialnih reform, če ostane v mirovni pogodbi določba o pravicah narodnosti manjšin brez vzajemnosti, ki niso po volji tujim kapitalističnim manjšinam. Prizadete pa ne bodo le socialne reforme, ampak vse zakoni, ki imajo opraviti z narodnim gospodarstvom, razvojem domače industrije, poljedelstva, gozdarstva in zadružništva. Jugoslavija je na pr. precej bogata na naravnih zakladih. Narodno predstavnštvo sprejme zakon, ki proglaša vse rudnike za narodno last, oddaja jih pa le v eksplotacijo kapitalistom, ker nacionalizacija rudnikov še ni tako daleč izvršena, da bi država sama obravovala rudnike.

Kaj bodo tuji kapitalisti storili v tem slučaju, ki so si na eden ali na drug način prilastili rudnike še v prejšnji policijski avstro-ogrski državi? Ce bodo spoznali, da je tak zakon njih interesom škodljiv, bodo protestirali pri svojih vladah, češ, da jim je Jugoslavija konfiscirala njih premoženje, dasiravno je podpisala pogodbo, da kaj takega ne bo storila.

Po izjavi Davidoviča ne gre le za jezikovne pravice manjšin, ampak te pravice so občne. In ce bi šlo le za jezikovne pravice narodnosti manjšin, je taka pogodba brez vzajemnosti velika krivica, ker bi morali Jugoslovani graditi šole za Italijane, Nemce, Rununce itd., sami bi pa ne imeli pravice zahtevati šol in enakopravnosti svojega jezika v tujih državah, čeprav jih tam živi okoli enega milijona.

Ali bodo tuji državljeni stremili za tem, da postanejo jugoslovanski državljeni, če vedo, da nimajo Jugoslovani nič govoriti v svoji državi, še toliko manj pa v tujih državah? Nikogar ne bo skominjalo po državljanstvu v Jugoslaviji, ampak njo bo smatral za izkorisčevalni objekt, ki ga lahko izkorisča po metodah, katera se mu zdi najpripravnješa, ker se bo zavedal, da dobi podporo od svoje države, ce si bo domisljal, da je prikrajšan na svojih pravicah.

Ce ostane določba o pravicah manjšine brez vzajemnosti v mirovni pogodbi veljavna za Jugoslavijo, tedaj Jugoslavija ne bo suverena država, ker ji bodo drugi ukažovali, kakšne zakone mora sklepiti v interesu narodnosti manjšin, sama pa ne bo imela nobene moći, da pritisne na tujo državo, v kateri živi jugoslovansko ljudstvo kompaktno naseljeno, toda je v manjšini.

Demisija Davidovičevega kabinta je torej razumljiva, ker jugoslovansko ljudstvo ne bo nikdar odobrilo določb, ki mu jemljejo pravico do odločevanja o svoji usodi. Prevelike so bile žrtve, ki jih je doprinesel jugoslovansko ljudstvo v teku zadnjih dvajset let za svojo neodvisnost,

da bi mogel Davidovičev kabinet drugače postopati, kot da je demisjoniral in tako s svojo demisijo protestiral proti krivici, ki jo hočejo vsiliti jugoslovanskemu ljudstvu.

Ali je kdo? — Zdaj bi treba, da kateri slovenski pesnik osvoji Trst in Gorico — ako bi kaj pomagal.

DOPISI.

POZOR, DELEGATI TRETJE REDNE KONVENCIJE JRZ!

Cleveland, O. — Odbor za sprejemanje delegatov tretje redne konvencije JRZ opozarja delegate, katerim niso znane razmere v Clevelandu na sledede:

Posebne deputacije za sprejemanje delegatov bodo prisotni na slednjih postajah: "Union" postaja, kjer se stekajo tri glavne železniške proge in sicer: N. Y. C. R. R., Pa. R. E. in B. F. E. R.; postaja "Erie" železnice Erie R. E. in B. O. R. R., postaja "Nickel Plate" železnice na Euclid in 55. cesti in postaja "Lake Erie" železnice.

Deputacije bodo na teh kolodvorih od sobote opoldne do desete ure dopoldan v nedeljo. Izpoznavi jih bodo po znakih prijetih na prvi v slovenskih barvah in z začetnimi črkami "J. R. Z."

Prosijo se najljudjude vse delegete, kateri niso znani v tem mestu in katerim je to mesto popolnoma neznano, da pridejo že v soboto popoldan, zvezder ali pa v nedeljo dopoldan, s čemer bodo se zelo olajšali delo teh deputatov. Opozarjam tudi delegate, kateri bodo bivali prvič v Clevelandu, ne izstopiti prej, dokler sprevodnik ne pokliče eno izmed zgornj omenjenih postaj; kajti v Clevelandu je več različnih postaj.

Vsakdo, kdor še nima stanovanja, naj takoj po prihodu v Cleveland odide v Josip Birkovo dvorano na St. Clair Ave., kjer bodo zoper druga deputacija, ki bo odkazala vsakemu delegatu primereno stanovanje.

Opozarjam še enkrat vse delegete, da se ozirate na to naznanilo, da ne bomo imeli vse skupno delegati in deputacija, kajki ne potrebnih neprijetnosti.

Na veselo svidenje na tretji redni konvenciji JRZ.

J. F. Durn.

Breezy Hill, Kans. — Čas vedno hiti naprej in vedno priča nove izpremembe v javnem življenju. Ono, kar je danes na povrhu, pada in drugo pride na vrhunc. To se vedno godi po zakonu evolucije in se bo vedno po istem sistemu. Po istem načrtu se izpreminja tudi človeška družba in delavski razred, kateri je bil dosedaj teptan in izkorisčan, se bliža vedno bolj svojemu cilju.

Narodi, kateri so bili dosedaj vedno tlačeni od močnejših narodov in imperijalističnih vlad, se borijo za svojo svobodo in nebrez uspeha. Kajti tudi za te se bliža čas z velikimi koraki, ko se bodo osvobodili vseh pijač, kateri jim izsesavajo življensko moč.

Med temi narodi je tudi slovenski narod, ki je bil stoletja in stoletja zaslužen od drugih narodov, vzet mu je bila vse svoboda svobodnega razvijanja in tlačenje, ki je moral drugim narodom, ki so ga imeli samo za molzno kraljevo. In sedaj se tudi njemu bliža čas, ko se bo osvobodil, akoravno je še vedno uklenjen v suženjske monarhistične verige, katere pa postajajo vedno bolj slabе in ne bo doleg, ko se jih bo otresel. Pri tem boju za osvoboditev, moramo tudi mi ameriki Slovenci pomagati in mu priskočiti na pomoč v tej silni borbi za svobodo.

Cas konvencije JRZ se bliža hitro, na kateri se bo natanko razpravljalo o notranjem položaju Jugoslavije. Dolžnost ameriških Slovencev je, da se zanimalo za to velepomembno konvencijo in da pošljejo svoje zastopnike, da bomo na ta način pokazali, da smo vse ameriški Jugoslovani na stališču, da nova jugoslovanska država mora biti federativna republika, kakoršen narod v starem kraju tudi zahteva.

In radi tega potrebujejo rojki v starem kraju moralne moći in prepričanja, da niso osamljeni, ampak da so ob njihovih strani tudi rojaki, kateri so zapustili svojo domačo grundo ter odšli v tujino.

Ce ostane določba o pravicah manjšine brez vzajemnosti v mirovni pogodbi veljavna za Jugoslavijo, tedaj Jugoslavija ne bo suverena država, ker ji bodo drugi ukažovali, kakšne zakone mora sklepiti v interesu narodnosti manjšin, sama pa ne bo imela nobene moći, da pritisne na tujo državo, v kateri živi jugoslovansko ljudstvo kompaktno naseljeno, toda je v manjšini.

Demisija Davidovičevega kabinta je torej razumljiva, ker jugoslovansko ljudstvo ne bo nikdar odobrilo določb, ki mu jemljejo pravico do odločevanja o svoji usodi. Prevelike so bile žrtve, ki jih je doprinesel jugoslovansko ljudstvo v teku zadnjih dvajset let za svojo neodvisnost,

glavna in edina zasiomba vsakega člena "Slovenske socialistične zveze" v Ameriki.

Radi tega se najljudjude zahvalim uredništvu in upravnemu stilu tega lista za točno in neučinkljivo delovanje v korist splošnega slovenskega naroda ter pozivam oba uradu, da sledita neustrešno po začrtani poti brez ozira na nekatere nasprotnike, kateri bi radi uničili edini naš slovenski dnevnik — A. Gerbec.

Ely, Minn. — V tukajnji naselbini se je poročil dobroznanji rojak John Novak z gdē Anna Vesel. Novoporodenec moje istočne častitke.

Drugi, "Sokol" št. 20, SNPJ, "Prvi Majnik" št. 288, SNPJ, "Jutranja Zora" št. 108, SNPJ, "Rudar" št. 54, SSPZ, "Grintavec" št. 21, ZBZ in "Slovenska Skrajna boljšavščinska levitarj" so vplili, da se je Iljič (tako navadno kliče Lenin v Rusiji) "prodal buržoaziji" in slišali so se tudi kritiki kljuc "car Lenin".

Debat je vpletka skupaj vse in končno je Lenin odgovoril teoretičnim komunistom. Ko je centralni odbor razpravljal o tej stvari, se je usis ploha kritike na Lenina. Skrajni boljšavščinski levitarji so vplili, da se je Iljič (tako navadno kliče Lenin v Rusiji) "prodal buržoaziji" in slišali so se tudi kritiki kljuc "car Lenin".

Debat je vpletka skupaj vse in končno je Lenin odgovoril teoretičnim komunistom. Ko je centralni odbor razpravljal o tej stvari, se je usis ploha kritike na Lenina. Skrajni boljšavščinski levitarji so vplili, da se je Iljič (tako navadno kliče Lenin v Rusiji) "prodal buržoaziji" in slišali so se tudi kritiki kljuc "car Lenin".

Ely, Minn. — Od svojcev v staro domovino sem dobil pismo, v katerem mi poročajo, da se dobili v zaboju, katerega sem jih poslal (z znameni "kistami") mesto 27 parov čevljev, same deset. Plačal sem pa pet dovolj za prevozne stroške. — Jurij Jerič.

Buhl, Minn. — Naznjam prijateljem in znancem, da je urmila sedmega avgusta moja žena, s katero sem bil poročen samo eno leto. Stara je bila 34 let in mi je zapustila šest nepreskrbljenih otrok. Pokojnica je bila doma iz vasi Ručetne, fara Črnomelj. Umrila je na porodu v bolnišnici dr. Shawa v Buhlu, Minn. V Ameriki je bivala 15 let. Moja najskrenjša hvala vsem rojakom, kateri so jo obiskali — Jakob Jank.

Centračni izvrševalni odbor je dal Lenini zaupnico in sprejel njegov predlog.

Nekega dne je prišel k Robinsu upravniku neke ameriške tovarne v Rusiji, podružnici ameriškega trusta za izdelovanje poljedelskih strojev in drugega orodja. Bit je ves v skrbih.

"Naša tovarna bo uničena," je točil.

"Kaj se je zgodilo?" je vprašal Robins, "ali nočeo delavec delati?"

"O da, delajo, že, še dobro delajo. Zdaj izdelamo 10 do 20 odstotkov več kakor smo za Kerenško."

"Čemu se tedaj pritožuje?"

"Čuje, polkovnik Robins Delavske razmere v tukajnji okolici so še nekako povoljne in brezposelnih se ne opazi razum onih, kateri žive na naše stroške.

V tukajnji naselbini si je končal življenje neki rojak, doma iz ljubljanske okolice. Zadušil se je s svetilnim plinom. Zapušča več otrok in dve ženi, od prve seveda ločen. Bil ni pri nobenem podpornem društvu, pač pa je bil zavarovan pri neki življenski zavarovalnici za tristo dolarjev.

12. septembra se je pripeljal velika eksplozija v oljni čistišči, katera je povzročila velik požar, ki še vedno divja. Vedno in vedno eksplodirajo razni kotli, napolnjeni z oljem. Ognjegaseci se zmanj trudijo, da bi požar gasili. 900 ognjegaseev je v službi noč in dan, toda kljub temu bruhačijo velikanski plameni visoko v zraku kot kak vulkan. Pri tej eksploziji je bilo tudi nekaj človeških žrtev-koliko, mi ni znano. Ob priliki poročam še več — B. Lombar.

Cleveland, O. — V remizi na St. Clair Ave., tukajnje poulične električne železnice sem nabral sveto pet dolarjev in 65 c. za osirotele otroke v staro domovino slediči rojaki: Po en dolar: Peter Kushner, Joe Nemec, Frasy Bar, Martin Čaćić, Charles Shirola, in Stefan Jankovich; po 50c: Geo. Haramica in Joe Ružič; 25c: Jos. Slapnik. Skupaj #7.25, preje poslanega #27. skupaj poslanega na gl. urad SNPJ \$24.25.

Srečna hvala vsem darovalcem. — J. Ponikvar.

La Salle, Ilt. — V tukajnji naselbini so darovali za vsled vojne osirotele otroke v staro domovino slediči rojaki: Po dva dolarka: Mary Brinovec in Fred E. Hoeferle; po en dolar: Marieta Kralj, Josipina Počervina in John Vogrich; po 30c: Mary Gergavič, Alois Kosem, Fany Novlan, Angelina Ajnik, Paula Ermene in Paul Ferentehak; po 25c: Josipina Majcen, Jossie Radi, Mary Miklavčič, Mary Baznik, Mary Gorišek, Rozi Alpner, in Magy Meriak; 10c: Ana Postar. Skupna vsota #12.15. — Mary Brinovec, nabi-

rateljica.

Iskrena hvala vsem darovalcem. — Frank Barbic.

Delavsko gibanje na Japonskem.

Tokijo. — Združevanje delavcev v unijah se nadaljuje po vsej Japonski krajtu temu, da so delavške organizacije prepovedane s posebnim zakonom. Glavne zahteve delavcev so povrašanje plač in krajki delavnik in v vecini industrije so delodajalec ugodil tem zahtevam brez strajkov. V mnogih slučajih so plače povrašane od 20 do 60 odstotkov. Obenem pa rašteje cene živilom in drugim potreščinam, tako da niso delavec konec konec na boljem.

Velika stavka jeklarskih delavcev.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
sežejo organizirani delaveci kot deputiji, ki pojdejo na stražo v pondeljek zjutraj, da varujejo tovarno. Zupan Bidinger, ki je bil izvoljen s pomočjo delavskih glasov, je pa to sugerisal odklonil, češ, da je zapisel, da delavci, ki bodo varovali organizirane delavece, njih in tovarniško lastnino. Tako se je baje izjavil tudi šerif Elmer Green.

Odbor, ki vodi stavko, je kasneje imenoval petdeset stavkovnih straž, samih dosluženih vojakov in pomoričakov, ki so vajeni vzdrževati red in mir.

V Garyju, ki je središče jeklarske industrije, so delaveci obdržali velik shod v nedeljo, na katerem so govorilci nastopili v raznih jezikih. Shod se je vrnil v najlepšem redn. in govorilci so razkrivali laki jeklarskih podjetnikov, ki so razkricali stavko jeklarskih in železarskih delavcev kot boljševiško potero, da bi lahko izrabili svoje private armade na brutalen način proti stavkujočim delavcem. C. C. Diehl, predsednik delavskih organizacij v Garyju, je ob tej prilici spregovoril tele pomembne besede:

"Mi se hočemo pripraviti, da pride prav do nobenih prepirov. Mi nečemo razdejati tovarni. Mi smo tukaj, da garantiramo mir in red povsod v delsi. Mi nečemo strnoglavljati te vlaže, toda pazili bomo, da ne bomo ni strnoglavljeni. To ni boj delavstva proti delavstvu, ampak je boj delavstva proti kapitalistom. Finančni kajizerji morajo hoditi roko v roki z delaveci, ali pa bodo hodili sami."

Iz Clevelandu je došla vest, da je prenehalo delo v dveh jeklarnah. V newburški tovarni American Steel & Wire kompanije sta se prijavila samo dva delaveci za delo. To je znamenje, da hoče vseh devetnajst tisoč jeklarskih delavcev solidarno vztrajati v stavki.

Iz Allentowna, Pa., poročajo, da je delavski odbor v tovarnah Bethlehem Steel kompanije zahteval konferenco s kompanijskimi uradniki radi odprave kompanijske unije in da se družba v vseh sporih pogaja z zastopniki delavcev. Če do torka ne pride do konference, zastavijo delaveci si gurno.

V Pittsburghu, Pa., je zastavalo na tisoče delavcev in voditelji organiziranih delavcev izjavljajo, da bo stavarska armatra štela sto devet in trideset tisoč delavcev.

V Indiana Harborju se je o polno prijavilo komaj sto petdeset delavcev za delo. Kompanijski uradniki so bili silno razočarani, kajti pričakovali so ravno narobe in si domisljali, da bo zastavalo le par delavcev.

Pred polnočjo se je tovarni približalo do dva tisoč stavkujočih delavcev, da vidijo, koliko tovarn se je izneverilo. Na straži je bilo le pet policejcev, ki so rekli delavcem, naj se s cestе umaknejo na stranske hodnike in razidejo. Delaveci so ubogali, kar dokazuje, da so dobro organizirani in disciplinirani, da niso prišli pred tovarno, da razgrajajo. Stavkarji so se takoj po polnočnem pozivu razprostrij v majhne skupine, ki so še mimo tovarne. Le kar je prisel stavkar, potuhneš in z napel zakribozom, so ga te skupine potravile z zasmehljivimi klici.

V Wheelingu, W. Va., so jeklarski delaveci obdržali velik shod, na katerem so objubili, da ostanejo na stavki, dokler ne zmagojo. V tem mestu je pet in dvajset tisoč jeklarskih delavcev, ki so vse za stavko.

Po vestih iz Pittsburgha, Pa., so jeklarski magnati že pričeli s strahovlado v Clairtonu, McKeesportu in Glassportu. Ves distrikto od Youngstowna do Johnstowna je zastražen po oboroženih stražnikih. Oboroženi stražarji, mahajoči s samokresi okoli sebe, jaha jo od mesta do mesta v skupinah in ljudstvo, ki je tukaj naseljeno, precej raztreseno gleda na te oborožene stražnike s strahom in grozo. V tem distriktu dela do dve sto tisoč delavcev v jeklarnah in železarnah.

Značilna je tudi brzojavka iz Brackenridge, Pa., ki se glasi: "Oddelek državnih konstablierjev

strazio jeklarno. Stražniki delaveci so razpostavili stavkovne straže. Duhojni molijo za varnost delavcev. — Škoda, da brzojavka ne pove, zakaj duhojni molijo za varnost delavcev. Ali se morebiti pripravlja napad na stavko delavcev?

SHEMADA STAVKA JE POSLEDICA AVTOKRATIČNE RAZMER V JEKLARNAH.

Chicago, Ill. — Mornarji, ki prevažajo železno rudo in premog za jeklarno po Velikih jezerih, glasujejo za stavko iz simpatije do jeklarskih delavcev. Poročila o oddanih glasovih govore, da so mornarji za stavko iz simpatije. Parniki, naloženi z rudo, bodo tako po proglašitvi stavke vstopiti v pristanišča, plavži bodo na brez rude.

Inozemski kapitalisti prisadeti.

Jeklarska stavka je vzmemirila tudi kapitaliste v inozemstvu, ki imajo delnice jeklarskih in železarskih družb v Ameriki. Že dvajset let ni industrijskih nepokoj v Ameriki imel takšnega vtisa na privatne interese v Evropi, kakor ga ima sedanja stavka. Pred vojno je bilo prodanih na evropskih trgu 1.263.186 delincev, toda ko je Amerika stopila v vojno, so muogi inozemski delničarji prodali svoje interese. Kolikor je znano, je se 465.434 delnice v inozemstvu, ki se dele po državah takole:

	10 tisoč stavnik
BOLGARSKIH CAJNIH TABLET	
proti zaprtini stane samo pet dolarij, saj hodiš deset dni. Dvakrat tisoč poslovnih.	
Ema buška \$1.04.	
Marvel Medicines Co., No. 8, Marvel Bldg. P. O. Box 920, Pittsburgh, Pa.	

Anglija 171.970 delnic
Francija 29.910 "
Holandija 210.525 "
Kanada 38.886 "
Zapadna Indija 3.753 "
Svica 1.520 "
Nemčija 1.036 "
Avstrija 2.888 "
Druge države 4.917 "

Socijalni šerif v Milwaukee vzdobjuje delavo. — Milwauke, Wis. — Podšerif Kryczek je v nedeljo govoril Stražarjem in ji pozival, da naj stoji do trdnjave v hejtu na celiči, da je pravice. Dejal je tudi, da bo šerif Buechel, ki je župan, slrel za varstvo delavcev. Rekel je, da se štrajk razvije v otkloku med delavci in lastnikom in da se bodo zmagali. Šerif se zaradi tega mogoče zamari govorju, ali oči se ne brigata za to.

Voditelji strokovno organizirane delavstva so delaveci posvarili in jim dejali, če hočejo živeti kot ljudje, se morajo organizirati, ker jeklarski magnati ne bodo nikdar prestovoljno pristali na take delovne razmere, ki so človeške.

Dogodki so pokazali, da so voditelji strokovno organiziranega delavstva govorili resnico. Delaveci so se organizirali. Poslali so svoje zastopnike v New York, da konferirajo z zastopniki United States Steel korporacije, in se sporna vprašanja tako reči mirnim potom in brez stavke. Posredoval je celo predsednik Wilson, da pride do konference med zastopniki delavcev in podjetnikov. Zastonji so bila prizadevanja delavskih zastopnikov, zastonji se je trudil tudi predsednik Wilson, da s pogašanjem doseže sporazum. Jeklarski baroni so ostali na svojem podvojnem stališču, če, da v jeklarnah in železarnah nimajo nihče drugi kot govoriti kot oni sami. Odklonili so konferenco.

Tako se je razvila največja stavka v Združenih državah, o kateri danes nihče ne more povedati, kakšen bo njen konec. Delaveci so prepričani, da zmagajo, kajti v zadnjih letih so spopolnili svojo organizacijo do take moči, da so kaskrni niso sajiali jeklarski magnati, ko so izvali stavko.

Stavka je tukaj. Delaveci so jo prepričali mirno, ker so prepričani, da jim je zmaga le tedaj zasigurna, če ne dajo najmanjšega potoda, da imajo jeklarski podjetniki priliko uporabiti proti njim oboroženo silo.

Brzojavke poročajo, da so jeklarski podjetniki oborožili velike privatne armade. To je jasen dokaz, da jeklarski trust dela prizadeva, da zmaga za vsako ceno.

Ce bodo jeklarski delaveci posmetni, se ne bodo dali provocirati od nikogar, ampak bodo z mirnim nadaljevanje stavke skušali prečišči ameriško ljudstvo, da je pravica na njih strani. Poslušali ne bodo najeti hujšačev, ki jim bodo prizorovali silo, ampak se bodo ravnali po nasvetih svojih zkušenih voditeljev.

AUTOMOBILSKA INDUSTRIJA PREDADETA VELED STAVKE.

Detroit, Mich. — Stavka v jeklarski industriji bo hudo udarila tudi avtomobilsko industrijo. Iz nekega precej zanesljivega viroja je došla vest, da Ford zapre tovo tovarno, ki pa ni oficijelno potrjena.

A. R. Demory, predsednik Timkenove kompanije, je izjavil, da se bo učinek jeklarske stavke občutil v avtomobilski industriji v

desetih dneh. Tovarne prejemajo jezko iz tovarni vsaki dan, a ker ima vsaka tovarna nekaj jekla v zalogi, se bo stavka občutila sele po nekaj dneh.

MORNARJI GLASUJEJO ZA STAVKO.

Chicago, Ill. — Mornarji, ki prevažajo železno rudo in premog za jeklarno po Velikih jezerih, glasujejo za stavko iz simpatije do jeklarskih delavcev. Poročila o oddanih glasovih govore, da so mornarji za stavko iz simpatije. Parniki, naloženi z rudo, bodo tako po proglašitvi stavke vstopiti v pristanišča, plavži bodo na brez rude.

Inozemski kapitalisti prisadeti.

Jeklarska stavka je vzmemirila tudi kapitaliste v inozemstvu, ki imajo delnice jeklarskih in železarskih družb v Ameriki. Že dvajset let ni industrijskih nepokoj v Ameriki imel takšnega vtisa na privatne interese v Evropi, kakor ga ima sedanja stavka. Pred vojno je bilo prodanih na evropskih trgu 1.263.186 delincev, toda ko je Amerika stopila v vojno, so muogi inozemski delničarji prodali svoje interese. Kolikor je znano, je se 465.434 delnice v inozemstvu, ki se dele po državah takole:

	10 tisoč stavnik
BOLGARSKIH CAJNIH TABLET	
proti zaprtini stane samo pet dolarij, saj hodiš deset dni. Dvakrat tisoč poslovnih.	
Ema buška \$1.04.	
Marvel Medicines Co., No. 8, Marvel Bldg. P. O. Box 920, Pittsburgh, Pa.	

Anglija 171.970 delnic
Francija 29.910 "
Holandija 210.525 "
Kanada 38.886 "
Zapadna Indija 3.753 "
Svica 1.520 "
Nemčija 1.036 "
Avstrija 2.888 "
Druge države 4.917 "

Socijalni šerif v Milwaukee vzdobjuje delavo. — Milwaukee, Wis. — Podšerif Kryczek je v nedeljo govoril Stražarjem in ji pozival, da naj stoji do trdnjave v hejtu na celiči, da je pravice. Dejal je tudi, da bo šerif Buechel, ki je župan, slrel za varstvo delavcev. Rekel je, da se štrajk razvije v otkloku med delavci in lastnikom in da se bodo zmagali. Šerif se zaradi tega mogoče zamari govorju, ali oči se ne brigata za to.

Cenjeni rojaki ujedno vas prosim ne prezrite tega vabilja in poziva, pridite vsi, da rešimo vse tri točke, ki so v korist nam in predstavnikom sirotov v domovini. Kljče in vabi Odbor!

Inozemstvo.

Španška influensa se je pojavila v Londonu.

London. — Španška influensa se je vrnila. Zdravstvene oblasti so izdale preventivne naredbe.

Beli teror na Ogrskem.

Dunaj. — Vesti iz Budapešte so redke radi ostre cenzure, ali toliko je znano, da se bele čete Friedrichove vlade pripravljajo na splošno masakriranje komunistov čim se Hunumci umaknejo iz dežele. 15.000 rodbin v Budapešti je že bilo prizadetih vsled perzekucij. Neki avstrijski častnik, ki je prišel zadnji teden na Dunaj, je dejal, da Ogrska bo pojavljena s krvjo, aka zaveznički interenci so se že vrnili.

Rojaki zavrgli marseljezo? Kodanj. — Iz sovjetske Rusije je prišla vest, da je boljševika vladala prepovedala peti marseljezo, če, da je to buržoazna in nazadnjačka pesem. Edino "Internacional" se se poje kot revolucionarna pesem.

Bomba ranila Denikinova po-magača.

London. — Iz Tiflisa poročajo, da je bil izvršen bombni napad na generala Buratova, ki je Denikinov zastopnik v Georgiji na Kavkazu. Buratov je bil težko ranjen.

Velika pomakanja premoga na Dunaju.

Dunaj. — Radi velikega pomakanja premoga je mestna vlada 20. sept. ustavila cestozeleni obrat in ukazala zapreti gledališča, gostilne in kavarne ob osmih zvezdah. Ako ne bo kmalu premoga, bodo zaprte tudi tovarne.

HOČITE BITI ZDRAVI?

Torej rabite Sv. Bernarda zdravilni čaj. Pomagal je še tisočletim v vsej Evropi. Poskusite ga. Naravnite \$1.06 za en zavoj ali pa \$2.00 za 6 zavojev. Naslov je: Saint Bernard Gardens, D-7, New Orleans, La. Denar se vrne vse vam ta čaj ne pomaga. Plačite se danes.

NASVET

kako se kuha doma pijača? Iz našega hmeja in malta si po naših navodilih vsakteri prav lahko naredi 10 galonov prave pive za \$2.50 v vsej kraju Unije. Za pristnosti in ukakovost jamči tvrdka:

FRANK OGAR,
4601 Superior, Cleveland, O.

NAZNALDO IN ZAHVALA.

S tuščim srečem nazajhujam vsem sorodnikom, znaneem in prijateljem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja našemu nad vse preljuhjenem sinčku.

EMIL S. DROBNICHU

dne 14. septembra, 1919 v starosti 5 mesecov in 14 dñi. Pekopan je bil dne 15. sept. t. l. Najsrčnejša hvala botrom Georgu Drobnich in Mariji Jackson, ki sta ga obiskala pri mrtvaku v tem odboru. Pošljajte v mihi naš težko pozabljeni sinčku, lahka naj ti bode svobodna ameriška zemlja. Žalujoči ostali: Joseph in Ana Drobnich, starši S. P. O. Box 427, Beaverdale, Pa.

UPRAVNI ODDELEK.

PREDSEDNIK: Vincen Caškar, 2657-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PREDSTVORNIK: Ante Hrust, Box 140, Columbus, Pa.

TAJNIK: John Verdener, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BLAGAJNI

